

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

==== Izpitna pola 2 =====

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Ponedeljek, 28. avgust 2023 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 2 3 2 5 4 1 1 2 0 2

3/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Katera izmed navedenih izjav ponazarja spoznavne duševne procese?
 - A Lepa ocena v šoli me je razveselila.
 - B V želodcu mi kruli, zelo sem lačen.
 - C Med počitnicami bi rada šla na morje.
 - D Spominjam se, kako lepo smo se imeli na smučanju z družino.
2. V čem se razlikujeta eksperimentalna in kontrolna skupina?
 - A Eksperimentalna skupina mora biti večja od kontrolne.
 - B V eksperimentalni skupini uvedemo neodvisno spremenljivko, v kontrolni pa ne.
 - C V eksperimentalni skupini merimo odvisno spremenljivko, v kontrolni pa ne.
 - D Na kontrolno skupino vpliva pogoj, katerega vpliv nas zanima, na eksperimentalno pa ne.
3. Dijaki so na testu dobili naslednje število točk: 32, 39, 29, 31, 27, 27, 32, 26, 32, 34.
Koliko znašata modus in mediana?
 - A Modus: 32; mediana: 31,5.
 - B Modus: 27; mediana: 27.
 - C Modus: 32; mediana: 27.
 - D Modus: 27; mediana: 32.
4. Kateri so vidiki, s katerimi lahko opredelimo vsako čustvo?
 - A Jakostni vidik, komunikacijski vidik, aktivnostni vidik.
 - B Vrednostni vidik, kompleksni vidik, aktivnostni vidik.
 - C Jakostni vidik, vrednostni vidik, aktivnostni vidik.
 - D Usmerjevalni vidik, aktivnostni vidik, razpoloženjski vidik.
5. V katerem primeru so pravilno ponazorjeni potreba, cilj in motiv?
 - A Potreba: po pijači; cilj: moj najljubši čaj; motiv: hočem svoj najljubši čaj.
 - B Potreba: po hrani; cilj: da popijem čaj; motiv: hočem svoj najljubši čaj.
 - C Potreba: po pijači; cilj: da popijem pijačo; motiv: najljubši čaj.
 - D Potreba: po hrani; cilj: da grem po burek; motiv: burek.
6. V kateri faziji stresa sta značilni dezorganizacija delovanja in mobilizacija energije za spoprijemanje s stresom?
 - A V faziji izčrpanosti.
 - B V faziji odpora.
 - C V faziji alarma.
 - D V faziji šoka.

7. Sestri Julija in Evelina prideta na obisk k babici. Ko stojita pred vrati stanovanja in čakata, da jima babica odpre vrata, Julija zadovoljno vzklikne: »Krasno, babica je spekla piškote. Voham cimet in čokolado.« Evelina ji odvrne: »Si prepričana?« Povoha zrak pred vrati in nadaljuje: »Nič ne voham.« V čem se sestri razlikujeta med seboj?
- A V selekciji dražljajev.
 - B V absolutnem čutnem pragu.
 - C V diferencialnem čutnem pragu.
 - D V pozornosti.
8. Mojca na železniški postaji sedi na vlaku in zamišljeno gleda naravnost predse, ko se ji zazdi, da se je njen vlak začel premikati. Vendar se ne premika njen vlak, temveč tisti na sosednjem tiru.
Kaj ponazarja opisani primer?
- A Iluzijo.
 - B Halucinacijo.
 - C Senzorno adaptacijo.
 - D Načelo dobre smeri.
9. Kakšna je razlika med klasičnim in instrumentalnim pogojevanjem?
- A Klasično pogojevanje je voljno, instrumentalno pa refleksno.
 - B Učenje z instrumentalnim pogojevanjem poteka s podkrepitevami in kaznovanjem, učenje s klasičnim pogojevanjem pa s ponavljanjem izpostavljenosti brezpogojnemu dražljaju.
 - C Pri klasičnem pogojevanju se učenje pojavi zaradi nezaželenih posledic vedenja, pri instrumentalnem pa zaradi zaželenih posledic vedenja.
 - D Pri klasičnem pogojevanju nov dražljaj izzove enak odziv kot brezpogojni dražljaj, pri instrumentalnem pogojevanju pa posledice vedenja vplivajo na nadaljnjo pogostost vedenja.
10. Kaj **ne** velja za konvergentno mišljenje?
- A Daje predvidljive rešitve.
 - B Temelji na predhodnem znanju in logičnem sklepanju.
 - C Z njim rešujemo odprte probleme.
 - D Usmerjeno je k eni rešitvi.
11. Značaj opisuje
- A voljne in etično-moralne značilnosti posameznika.
 - B celoto predstav in stališč o samem sebi.
 - C način odzivanja in značilnosti čustvovanja.
 - D celoto naših duševnih in vedenjskih značilnosti.
12. Naloga »Napišite sopomenko besede prostornina« meri po Thurstonu
- A besedni faktor.
 - B faktor besednosti.
 - C prostorski faktor.
 - D zaznavni faktor.

13. Za katero stopnjo psihosocialnega razvoja po Eriksonu je značilno, da se pri uspešnem reševanju razvijejo temelji ambicioznosti in storilnostne motivacije?
 - A Za stopnjo zaupanje – nezaupanje.
 - B Za stopnjo samostojnost – sram in dvom vase.
 - C Za stopnjo pobuda – občutki krivde.
 - D Za stopnjo podjetnost – manjvrednost.
14. Kaj **ni** značilno za vrednote?
 - A Zaradi vrednot smo lahko v konfliktu približevanje – približevanje.
 - B Vrednote vplivajo na naše odnose z drugimi.
 - C Vrednote usmerjajo izbiro našega vedenja.
 - D Vrednote zagotavljajo red in ustaljenost.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

- Eysenckova teorija spada med dimenzionalne teorije osebnosti. Opišite dve značilnosti dimenzionalnega pojmovanja osebnosti in poimenujte tri temeljne dimenzijske osebnosti po Eysencku. Pri vsaki izmed treh dimenzijskih izberite en pol in z njim ponazorite vedenje novinarja, ki zamuja z oddajo članka. V ponazoritvi vedenja naj bosta jasno razvidni po dve osebnostni lastnosti za vsak izbran pol. Presodite, kateri pol vsake dimenzijske bi bil zaželen za uspešno delo novinarja, in utemeljite, zakaj. Podajte eno kritično oceno Eysenckove teorije.

M 2 3 2 5 4 1 1 2 1 1

11/20

2. Hermann Ebbinghaus in Frederic Bartlett sta avtorja pomembnih raziskav na področju zapomnitve gradiva. Za vsakega avtorja navedite, katere vrste sprememb v zapomnitvi gradiva je proučeval, in opišite po dve ugotovitvi njegove raziskave. Na primeru nakupovanja živil v trgovini ponazorite eno količinsko in dve kakovostni spremembi v zapomnitvi. Za vsako spremembo pojasnite, zakaj je količinska oz. kakovostna. Presodite in pojasnite povezanost različnih psiholoških dejavnikov s pomnjenjem (štiri presoje s pojasnitvami).

M 2 3 2 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. Raznolikost in kompleksnost čustvovanja je ena izmed sestavin čustvene zrelosti. Navedite tri kompleksna čustva in poimenujte preostali sestavini čustvene zrelosti. S primerom, ki vsebuje vse sestavine čustvene zrelosti, ponazorite, kako bi se poraženec državnega tekmovanja iz šaha odzval čustveno zrelo in kako čustveno nezrelo. Presodite, kaj lahko zavira razvoj raznolikosti in kompleksnosti čustev (tri presoje), in pojasnite, kaj so lahko posledice čustvene nezrelosti za posameznika (dve pojasnitvi).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 2 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. Predsodki so ena od vrst stališč. Opredelite pojem predsodkov ter poimenujte in opišite tri vrste predsodkov. Vsako od opisanih vrst predsodkov ponazorite s primerom vedenja posameznika, ki naj vključuje po dve različni stopnji izražanja predsodkov po Allportu (stopnji tudi poimenujte). Presodite in pojasnite, kako lahko mediji pripomorejo k zmanjševanju predsodkov med ljudmi (štiri presoje s pojasnitvami).

M 2 3 2 5 4 1 1 2 1 1

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.